Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0824U001287

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-03-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 15.04.2024 № 144

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рева Валерія Андріївна
2. Valeriia A. Reva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-0338-7049

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 19-03-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Міністерство енергетики України

Код за ЄДРПОУ: 37552996

Місцезнаходження: вул. Хрещатик, буд. 30, Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2023-42 ID4238

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.01

Тема дисертації:

1. Правове регулювання міжбюджетних трансфертів в Україні.

2. Legal regulation of intergovernmental transfers in Ukraine.

Реферат/анотація:

1. У роботі здійснено комплексне дослідження правового регулювання міжбюджетних трансфертів, на основі якого обґрунтовано нові наукові положення й розроблено пропозиції щодо удосконалення чинного національного законодавства у цій сфері. Розкрито зміст категорії «міжбюджетні відносини» і визначено ключові ознаки останніх. Міжбюджетним відносинам як правовій категоріх властиві такі ознаки: 1) правовий характер міжбюджетних відносин □ можливі лише «в межах» відповідного правового регулювання, здійснюються згідно з приписами бюджетного законодавства; 2) тимчасовість □ такі відносини реалізуються в ході бюджетного процесу в межах бюджетного періоду; 3) грошові кошти, які надходять до бюджетів різних рівнів, мають неоднакове спрямування: а) кошти, надані як відповідні дотації, не мають відповідного цільового призначення; б) кошти, що передаються від одного бюджету до іншого як субвенції, мають чітко

визначену мету (цільове призначення); 4) плановість □ організація міжбюджетних відносин, зокрема, обсяги, в яких надаватимуться міжбюджетні трансферти, плануються заздалегідь при складанні проєктів бюджетів; 5) реалізуються міжбюджетні відносини на стадії виконання бюджету відповідного рівня; 6) формою їх реалізації виступають міжбюджетні трансферти; 7) особливий суб'єктний склад □ лише відповідні органи як державної влади, так і місцевого самоврядування можуть вступати в такі відносини); 8) як «сторони» виступає сукупність органів (представницьких та виконавчих); 9) сукупність дій таких органів у міжбюджетних відносинах забезпечує їх динаміку та розвиток. Відзначено спільні й відмінні характеристики реалізації міжбюджетних відносин в Україні та Європейському Союзі. До першої групи віднесено: форма реалізації; мета та завдання; наявність «кохезійної політики», до другої: джерела надання міжбюджетних трансфертів; строк планування бюджетів; активне й реальне використання стратегічних документів; наявність спеціальних умов для суб'єктів, які бажають отримувати міжбюджетні трансферти з бюджету. Співвіднесено такі категорії, як «міжбюджетні відносини», «бюджетне регулювання» і «правове регулювання бюджетних відносин». Встановлено, що вони різняться за «обсягом» регулювання відносин: правове регулювання бюджетних відносин передбачає відображення у нормах бюджетного права положень щодо регулювання відносин, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, а також правових засад утворення і погашення державного (місцевого) боргу; бюджетне регулювання охоплює відносини, пов'язані із розмежуванням повноважень між органами державної влади та органами місцевого самоврядування щодо передачі грошових коштів між відповідними бюджетами; міжбюджетні відносини охоплюють відносини стосовно розподілу (перерозподілу) грошових коштів між відповідними ланками бюджетної системи шляхом надання міжбюджетних трансфертів. Охарактеризовано принципи реалізації міжбюджетних відносин й проведено їх класифікацію на основі принципів бюджетної системи України. З урахуванням такого підходу запропоновано виокремлювати дві групи таких засад: 1) загальні (збалансованості, самостійності, обґрунтованості, субсидіарності, цільового використання коштів, публічності та прозорості тощо); 2) спеціальні (гласності, відповідальності, рівності бюджетних прав суб'єктів міжбюджетних відносин, децентралізації). Обґрунтовано підхід, за якого в умовах воєнного стану принципи бюджетної системи як основа для реалізації міжбюджетних відносин мають інше змістове наповнення. Розкрито зміст й узагальнено різні підходи до визначення міжбюджетних трансфертів. Виокремлено дві групи ознак міжбюджетних трансфертів □ загальні (притаманні всім міжбюджетним трансфертам) і специфічні (характерні для певного виду міжбюджетних трансфертів). До загальних ознак належить: а) безоплатність; б) безповоротність; в) грошова форма; г) плановий характер; д) нормативне закріплення, до специфічних □ цільове призначення (спрямування) та темпоральна обмеженість. Запропоновано класифікувати міжбюджетні трансферти за такими критеріями: 1) рівень закріплення надання (передачі) міжбюджетних трансфертів; 2) характер видатків, які можуть задовольнятися за рахунок коштів, отриманих як міжбюджетні трансферти; 3) участь бюджету-отримувача у фінансуванні заходів, на реалізацію яких надаються кошти; 4) цільове спрямування; 5) рівень бюджету, між якими можливий рух коштів у вигляді міжбюджетних трансфертів; 6) «значимість» міжбюджетних трансфертів; 7) метод розрахунку обсягів міжбюджетних трансфертів. Розкрито сутність дотації як одного з видів міжбюджетних трансфертів, які можуть надаватися в Україні. Доведено багатоаспектність категорії «дотація», запропоновано розглядати її у декількох значеннях: а) як міжбюджетний трансферт між різними ланками бюджетної системи; б) як одну з можливих форм державної допомоги; в) один з видів державної підтримки суб'єктів господарювання.

2. The work conducts a comprehensive study of the legal regulation of intergovernmental transfers, on the basis of which new scientific provisions are substantiated and proposals for improving the current national legislation in this area are developed. The article reveals the content of the category "intergovernmental fiscal relations" and identifies the substantive features of the latter. Intergovernmental fiscal relations as a legal category are characterized by the following features: 1) legal nature of interbudgetary relations - they are possible only "within" the relevant legal regulation and are carried out in accordance with the provisions of budget legislation; 2) temporality - such relations are realized during the budget process within the budget period; 3) funds which are

transferred to the budgets of different levels have different purposes: a) funds provided as respective grants do not have a corresponding target purpose; b) funds transferred from one budget to another as subventions have a clearly defined purpose (target purpose); 4) planning - the organization of intergovernmental relations, in particular, the amounts of intergovernmental transfers to be provided are planned in advance when drafting budgets; 5) interbudgetary relations are implemented at the stage of budget execution at the respective level; 6) interbudgetary transfers are the form of their implementation; 7) special subject composition - only the respective bodies of both state and local self-government may enter into such relations); 8) a set of bodies (representative and executive) acts as "parties"; 9) the set of actions of such bodies in interbudgetary relations ensures their dynamics and development. The author notes common and distinctive characteristics of the implementation of intergovernmental fiscal relations in Ukraine and the European Union. The first group includes: the form of implementation; goals and objectives; and the presence of a "cohesion policy". The second group includes: sources of intergovernmental transfers; term of budget planning; active and real use of strategic documents; availability of special conditions for entities wishing to receive intergovernmental transfers from the budget. The author correlates such categories as "interbudgetary relations", "budgetary regulation" and "legal regulation of budgetary relations". It is established that they differ in the "scope" of regulation of relations: legal regulation of budgetary relations provides for the reflection in the provisions of budget law of the provisions on regulation of relations arising in the process of preparation, review, approval, execution of budgets, reporting on their execution and control over compliance with budget legislation, as well as the legal framework for the formation and repayment of public (local) debt; budget regulation covers relations related to the division of powers between public authorities and local transfers. There are characterized the principles of implementation of intergovernmental fiscal relations and their classification based on the principles of the budget system of Ukraine. Given this approach, it is proposed to distinguish two groups of such principles: 1) general (balance, independence, validity, subsidiarity, targeted use of funds, publicity and transparency, etc.); 2) special (publicity, responsibility, equality of budgetary rights of subjects of intergovernmental relations, decentralization). The author substantiates the approach under which, under martial law, the principles of the budget system as the basis for the implementation of intergovernmental fiscal relations have a different content. The content and different approaches to the definition of intergovernmental transfers are revealed and generalized. The author distinguishes two groups of features of intergovernmental transfers - general (inherent in all intergovernmental transfers) and specific (characteristic of a particular type of intergovernmental transfers). The general features include: a) gratuitousness; b) irrevocability; c) monetary form; d) planned nature; e) regulatory consolidation. Specific features include the targeted purpose (direction) and temporal limitations. It is proposed to classify intergovernmental transfers by the following criteria: 1) the level of consolidation of the provision (transfer) of intergovernmental transfers; 2) the nature of expenditures which may be covered by funds received as intergovernmental transfers; 3) participation of the recipient budget in financing the activities for which funds are provided; 4) targeted direction; 5) the level of budget between which funds may flow in the form of intergovernmental transfers; 6) the "significance" of intergovernmental transfers; 7) the method of calculating the amount of intergovernmental transfers. The author reveals the essence of a subsidy as one of the types of intergovernmental transfers that can be provided in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Reva V. Legal regulation of the subvention for the provision of state support to persons with special educational needs in Ukraine. Право та інноваційне суспільство//Б. 2023. № 1 (20). С. 33-41.
- 2. Рева В. А. Міжбюджетні відносини в Україні: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах. Право та інновації//Б. 2023. № 3 (43). С. 101-107.
- 3. Рева В. А. Система субвенцій в Україні: сучасний стан та перспективи реформування. Правові новели//Б. 2022. № 17. С. 214-220.
- 4. Рева В. А. Загальна характеристика дотації як міжбюджетного трансферту в Україні. Юридичний науковий електронний журнал//Б. 2022. № 12. С. 579-582.
- 5. Рева В. А. Сутність та принципи реалізації міжбюджетних відносин в Україні в умовах воєнного стану. KELM. 2023. № 3 (55). С. 246 – 252.
- 6. Рева В. А. Міжбюджетні відносини в умовах воєнного стану в Україні. Збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України. Вип. : Інноваційний процес: виклики воєнного часу, проблеми, перспективи євроінтеграції: за матеріалами Круглого столу (м. Харків, 02 грудня 2022 року). Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2022. С. 130 – 136.
- 7. Рева В. А. Дискусійні аспекти реалізації міжбюджетних відносин на місцевому рівні Збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України. Інноваційний процес: перспективи євроінтеграції: за матеріалами Круглого столу з нагоди 30-ї річниці з дня заснування Національної академії правових наук України (м. Харків, 24 березня 2023 року). Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2023. С. 206 – 214.
- 8. Рева В. А. Освітня субвенція: сутність та особливості надання в Україні. Стійкість освіти і науки в умовах трансформації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя створення Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая». (м. Київ, 23–24 трав. 2023 р.). Київ : ЗВО «МНТУ», 2023. С. 180 – 183.
- 9. Рева В. А. Додаткові дотації та особливості їх надання в умовах воєнного стану в Україні. Цифрові трансформації України 2023: виклики та реалії: круглий стіл (м. Харків, 29 вересня 2023 р.). Харків, 2023. С. 128-133.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0111u000965

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукашев Олександр Анатолійович

2. Oleksandr A. Lukashev

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Верховна Рада України

Код за ЄДРПОУ: 200641202

Місцезнаходження: вул. Грушевського, 5., Київ, 01008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Токарєва Катерина Олегівна

2. Kateryna O. Tokarieva

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7891-226X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая"

Код за ЄДРПОУ: 19359117

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 7, корп. 2, Київ, 04025, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Латковська Тамара Анатоліївна

2. Tamara A. Latkovska

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3159-5994

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобильнік Дмитро Анатолійович

2. Dmitro A. Kobilnik

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6777-7963

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овчаренко Анастасія Сергіївна

2. Anastasiia S. Ovcharenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8697-6466

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Дмитрик Ольга Олександрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Дмитрик Ольга Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лейба Людмила Василівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна